

**INFORMACIJA O IZVRŠENOM DEMINIRANJU, TRAJNOM OBILJEŽAVANJU
MINSKIH POLJA I UKLANJANJU NUS-A U 2014 .GODINI NA PODRUČJU
OPĆINE TEŠANJ**

1. DEMINIRANJE I TRAJNO OBILJEŽAVANJE MINSKIH POLJA

Zakonska regulativa i nadležnosti

Deminiranje u BiH je regulisano kroz Zakon o deminiranju u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj: 5/02), kao i kroz standarde i procedure koje su proizašle iz nadležnosti utvrđene Zakonom o deminiranju. Poslovi deminiranja, u smislu ovog Zakona, su poslovi od značaja za sigurnost Bosne i Hercegovine i zaštite okoliša i zdravlja ljudi, a nadležnosti za osiguranje uslova za izvršenje dugoročnog zadatka deminiranja odnose se na vlasti Bosne i Hercegovine i vlasti entiteta. Na nivou Bosne i Hercegovine formirana je Komisija za deminiranje u Bosni i Hercegovini, kao i Centar za uklanjanje mina u BiH (u daljem tekstu: BHMACH). Nadležnosti BHMACH-a odnose se na:

- održavanje i vođenje centralne baze podataka o minskim poljima i kapacitetima za mape;
- predlaže tehničke i sigurnosne standarde kao i standarde kvaliteta obavljenog posla za operacije deminiranja i predlaže certifikate na odobrenje Komisiji;
- pregledaže dokaze o kvalificiranosti međunarodnih i domaćih firmi za deminiranje za njihovu akreditaciju, koju će odobriti Komisija;
- predlaže standarde za obuku koju će odobriti Komisija, te prati i izvještava o njihovoj provedbi;
- priprema prijedloge za rad na deminiranju područja koja su na međuentitetskoj liniji razgraničenja, koje će odobriti Komisija;
- priprema planove rada i proračune za svoje aktivnosti, kao i izvještaje i obračune, koje odobrava Komisija i nakon toga dostavlja Odboru donatora;
- obavlja i druge poslove u skladu sa aktom o osnivanju.

Deminiranje u BiH provodi se u okvirima Strategije protivminskog djelovanja 2009-2019.

Nadležnosti i odgovornosti civilne zaštite u deminiranju u Federaciji BiH regulisano je Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u FBiH ("Službene novine F BiH", broj: 39/03, 22/06 i 43/10) koji je usklađen sa Zakonom o deminiranju u BiH.

Općina u okvirima protivminske aktivnosti:

- predlaže projekte za deminiranje za koje ocjeni da su od interesa za lokalnu zajednicu i stanovništvo;
- predlaže uvrštavanje projekata utvrđenih od strane BHMACH-a na listu prioriteta za deminiranje za koje smatra da su od interesa za dalje aktivnosti deminiranja;
- ostvaruje kontakte sa nevladinim i humanitarnim organizacijama, kao i predstavnicima vlada država koje finansijski podržavaju protivminske aktivnosti u cilju osiguranja sredstava za finansiranje protivminskih aktivnosti;
- planira finansijska sredstva u Budžetu za realizaciju ili sufinansiranje projekata protivminske aktivnosti u skladu sa prioritetima iz godišnjeg plana;
- koordinira aktivnosti sa BHMACH-om oko utvrđivanja tačnih granica sumnjivih površina po zahtjevima građana;
- preuzima očišćenje površine od izvođača protivminskih aktivnosti i upoznaje se sa granicama projektne površine uz posredovanje i nadzor BHMACH-a ;
- traži od BHMACH-a reizviđanje terena pojedinačnih projektnih zadataka prema potrebama i u skladu sa Standardima.

Plan protivminskog djelovanja za općinu Tešanj (u daljem tekstu :Plan), nakon reizviđanja cijele sumnjive površine urađen je 2011. godine od strane BHMACH-a. Navedenim Planom utvrđena su najugroženija

područja općine i to periferni dijelovi mjesnih zajednica Miljanovci-Lončari, Kalošević, Mrkotić, Orašje Planje, Džemilić Planje, Raduša, Dobropolje-Mekiš i djelimično Karadaglije. U ovim mjesnim zajednicama uglavnom je kontaminirano poljoprivredno i šumsko zemljište koje spada u drugu i treću kategoriju prioriteta deminiranja.

Planom je utvrđena sumnjiva površina po kategorijama prema sljedećoj strukturi:

Minska situacija- općina Tešanj	Sumnjiva površina I kat. (km ²)	0,5697
	Sumnjiva površina II kat. (km ²)	0,7251
	Sumnjiva površina III kat. (km ²)	1,7947
	Ukupna sumnjiva površina (km ²)	3,0895
	Broj ugroženih zajednica	10

Minska situacija općine Tešanj po kategorijama

U 2014. godini, protivminska aktivnost se provodila u skladu sa Listom prioriteta deminiranja za 2014. godinu, usaglašenim aktivnostima na deminiranju projekata koji su ugovoreni kroz donatorska sredstva i finansijska sredstva izdvojena u Budžetu Općine Tešanj. Donatorska sredstva su se odnosila na grant sredstva Vlade Japana u visini od 741.153,96 KM koja su prebačena na računa Budžeta općine i sredstva EU u BiH u visini od 200.000 KM koja su realizovana putem udruženja "Stop mines". Provedene su sljedeće protivminske aktivnosti:

Red. br.	NAZIV PROJEKTA PMA	PROJEKTNNA POVRŠINA (m ²)	VRSTA PMA	IZNOS KM	NAPOMENA
1.	LZ Lončari-Podkomin 2	34.395	Čišćenje	541.192,10	Iz sredstava Vlade Japana bez PDV (Općina Tešanj je u skladu sa Ugovorom osigurala plaćanje PDV za navedene iznose uz povrat istog)
2.	LZ Lončari-Podkomin 3	39.724	Čišćenje		
3.	LZ Lončari-Podkomin 4	46.663	Čišćenje		
4.	Vrela-Krčana	51.104	Čišćenje		
5.	Vrela -Bujadni potok	25.969	Čišćenje		
6.	Kalošević-Bugarinovići 1	29.804	Čišćenje		
7.	Kalošević-Bugarinovići 2	36.977	Čišćenje		
8.	LZ Lončari 7	37.696	Čišćenje	200.000,00 40.000,00	200.000 KM iz sredstava EU putem Udruženja "Stop mines" i 40.000 KM iz Budžeta općine sa PDV
9.	LZ Lončari 8	73.364	Tehničko izviđanje		
UKUPNO DEMINIRANO:		375.696		781.192,10	

Protivminske aktivnosti u 2014. godini na području općine Tešanj

PRONAĐENA MINSKO-EKSPLOZIVNA SREDSTVA U PROJEKTIMA DEMINIRANJA U 2014.

Eksplzivno sredstvo	Količina	Eksplzivno sredstvo	Količina
Mina PMR 2A	21 kom.	Tenkovska mina TMM1	8 kom.
Mina PMA 2	8 kom.	Tenkovska mina TMRP6	1 kom.
Minobacačka granata 60 mm	28 kom.	Mina "Čapljinka"	1 kom.
Minobacačka grana 82 mm	4 kom.	Ručna bomba	13 kom.
Trenutna tromblonska mina	23 kom.	Upaljač	8 kom.
Kumulativna tromblonska mina	24 kom.	Eksplzivni metak 100 gr. (Fugasa)	2 kom.
Dimna tromblonska mina	2 kom.	Eksplzivni dio OSE	1 kom.
Osvjetljavajuća tromblonska mina	2 kom.	Metak 12,7	1 kom.

Granata RPG	1 kom.	Eksplziv	200 gr.
Električni detonatorska kapisla EDK	1 kom.	Detonatorska kapisla DK8	1 kom.
Pancirno zrno 40 mm	1 kom.		

Projekti finansirani sredstvima Vlade Japana su realizovani kroz postupak javne nabavke od strane Općine Tešanj u periodu od 30.07. 2014. do 02.10.2014. godine. Dio sredstava nije iskorišten (199.984,20 KM), jer su ugovoreni radovi za predviđene površine bili jeftiniji od početnog planiranog iznosa, te je upućen zahtjev za utrošak istih u 2015. godini za projekte koji su preostali i koji se prenose sa Liste prioriternih zadataka za deminiranje općine Tešanj u 2014. godini. Isti su prikazani u sljedećoj tabeli.

ID broj	Projekat	Površina (m ²)	Kategorija	Općina	Napomena
2604	Vrela	80.040,00	Tehničko izviđanje	Tešanj	
7121	Vrela - Crvena zemlja	46.816,38	Tehničko izviđanje	Tešanj	
8866	Kalošević-Bugarinovići 3	64.498,56	Tehničko izviđanje	Tešanj	
U K U P N O		191.355			

Lista preostalih projekata za deminiranje iz 2014. godine predloženi Vladi Japana za utrošak preostalih sredstava

Projekti koji su finansirani sredstvima Evropske unije realizovani su putem udruženja "Stop mines" u periodu od 30.04.2014. do 24.06.2014. godine, na način da je Općini Tešanj ponuđeno da bude dio projekta uz uslov da na donirana sredstva koje izdvaja EU za deminiranje utroši 40.000 KM u neki od razvojnih programa na području općine. Projekat je uspješno implementiran, a realizovan je razvojni projekat sanacije lokalnih puteva u mjesnim zajednicama, koje gravitiraju deminiranom području (MZ Miljanovci-Lončari i MZ Miljanovci Novi).

Značajna aktivnost se vodila i na usaglašavanju projekata koji bi bili finansirani sredstvima međunarodnih organizacija putem nevladinih i humanitarnih organizacija za deminiranje u BiH uz sufinansiranje sredstvima Budžeta Općine. Sufinansiranje je jedan od uslova donatora za realizaciju deminiranja putem međunarodnih organizacija.

Služba civilne zaštite je tokom 2014. godine, zatražila od BHMACH-a reizviđanje područja koja nisu bila obuhvaćena konkretnim projektnim zadacima, a samim tim i proširenje liste prioriternih projekata sa ciljem raspolaganja većim brojem projekata koji bi se kandidovali međunarodnim organizacijama. Ovo iz razloga što je devet projekata već realizovano sa Liste kapitalnih projekata općine Tešanj za 2014.

U odnosu na Plan protivminskog djelovanja općine Tešanj iz 2011. godine za realizaciju čeka još sedam projekata i to:

ID GI 1A	ID GI 1	Lokacija	Lokalna zajednica	Vrsta PMA	Površina (m ²)
2604	20047	Vrela	Kalošević	Tehničko izviđanje	80.040,00
7121	20047	Vrela-Crvena Zemlja	Kalošević	Tehničko izviđanje	46.816,38
7122	20047	Vrela-Kanatova kosa	Kalošević	Tehničko izviđanje	46.893,75
8783	20862	Lončari-Potkomin 5	Lončari	Tehničko izviđanje	120.710,32
8784	20862	Lončari-Potkomin 6	Lončari	Tehničko izviđanje	102.317,22
8866	20861	Kalošević-Bugarinovići 3	Lončari	Tehničko izviđanje	64.498,56
8867	20861	Kalošević-Bugarinovići 4	Lončari	Tehničko izviđanje	56.148,77
UKUPNO:					517.425

Lista preostalih pripremljenih i nerealizovanih projekata humanitarnog deminiranja za općinu Tešanj

Saradnja, koordinacija, izvještavanje i informisanje redovno se provodilo u skladu sa propisima i potrebama, a naročito sa i prema BH MAC-u Sarajevo i regionalnim uredima u Tuzli i Banja Luci, upravama civilne zaštite Federacije i Kantona, Općinskom vijeću i Općinskom načelniku, općinskim službama, Policijskoj upravi Tešanj i mjesnim zajednicama i građanima, kao i medijskim kućama na

području općine Tešanj i šire.

Treba istaći da je u periodu 2002.-2014. godina ukupno deminirano 784.313,30 m², od čega 327.743,31 m² tehničko izviđanje, a 456.569,99 m² čišćenje.

Na kraju treba istaći da je još uvijek evidentna pojava nepoštivanja znakova upozorenja i njihovo uništavanje i otuđivanjem, kao i ulazak u obilježena minska polja i sumnjive površine od strane građana.

2. NEEKSPLODIRANA UBOJNA SREDSTVA I MINSKO EKSPLOZIVNA SREDSTVA

Neeksplodirana ubojna sredstva (NUS) i minsko-eksplozivna sredstva (MES) su sva tijela ili njihovi dijelovi koja u sebi sadrže eksplozivnu materiju, bojni otrov ili radiološku supstancu koja je sposobna da svojim aktiviranjem ugroze okolinu koja ih okružuje. U neeksplodirana ubojna sredstva se mogu svrstati i sva druga ubojna sredstva koja nisu upotrebljena, jer su (ne)svjesno ostavljena, izgubljena ili zaboravljena. Ovdje se prije svega misli na municiju ili eksplozivna sredstva koja nisu imala svoju prvobitnu upotrebu nego su izgubljena, ostavljena na linijama razgraničenja, pored puteva, u šumama i na drugim mjestima, te svojim prisustvom potencijalno predstavljaju opasnost po zdravlje i život čovjeka.

Zaštita od NUS-a predstavlja jednu od značajnih mjera u sistemu zaštite i spašavanja i kao takva regulisana je članom 86. do 89. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća F BiH („Službene novine FBiH“, broj: 39/03, 22/06 i 43/10) (u daljem tekstu: Zakon). Mjere zaštite od NUS-a, ne odnose se na sljedeća sredstva:

- 1) neeksplodirane diverzantsko-terorističke naprave koje su predmetom krivičnog djela ili prekršaja i spadaju u isključivu nadležnost organa unutarnjih poslova;
- 2) potrebe Oružanih snaga BiH u postupku uklanjanja i uništavanja upotrijebljenih, a neeksplodiranih ubojnih sredstava za vrijeme i poslije obuke i vježbi njezinih pripadnika, kao i NUS-a kojem je istjekao rok upotrebe ili je nepouzdan pa ga treba uništiti;
- 3) otpadne tvari u proizvodnji naoružanja i vojne opreme privrednih društava koja se bave tim poslom;
- 4) mine i druga minsko-eksplozivna sredstva koja se nalaze u minsko-eksplozivnim preprekama (minskim poljima, grupama mina i pojedinačno postavljenim minama, fugasama i fugasnim poljima) i na čije se pronalaženje, obilježavanje, uklanjanje i uništavanje primjenjuju propisi iz stava 2. ovog člana.

Nadležnost općinske Službe CZ u ovoj oblasti je da po prijavi građana o nađenom NUS-u isti evidentira, izađe na lice mjesta, obilježi tu lokaciju i obavijesti „A“ tim za uklanjanje neeksplodiranih ubojnih sredstava (TUN tim) Federalne uprave CZ koji je osposobljen i opremljen za prikupljanje, preuzimanje, prevoženje i uništavanje navedenih sredstava. Minsko-eksplozivna sredstva pronalaze se na različitim mjestima: u zemlji i na zemlji, na tavanima, u kućama, u zidovima kuća i podrumima, u vrtovima, baštama, na smetljištima, kontejnerima za smeće, u šumama, poljoprivrednom zemljištu, u koritima rijeka i sl.

Stanje na terenu sa aspekta zaštite od NUS-a pokazuje da se još uvijek na cijelom području općine Tešanj pronalaze neeksplodirana ubojna sredstva, a najviše u širem području gdje su vođena borbena dejstva. Veći dio NUS-a se nalazi u zoni sumnjive površine II i III kategorije, gdje je predviđen metod deminiranja tehničkim izviđanjem. Također, dio eksplozivnih sredstava može se pronaći odbačen na raznim mjestima, pa na takav način uz dodatno izlaganje vanjskim uticajima, ugrožavaju svoj i živote drugih ljudi. Posebno povećan broj pronalaženja NUS-a je u periodu proljetnih radova (mjesec mart, april i maj). U odnosu na protekle godine u 2014. godini došlo je do smanjenja broja pronađenog i uklonjenog NUS-a.

Jedan od razloga jeste i činjenica da je u periodu od 14.01.2014. do 14.01.2015. godine na snazi bio Zakon o amnestiji za nedopušteno držanje minsko-eksplozivnih sredstava i oružja u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, 5/14), kada su građani imali priliku da predaju zaostala minsko-eksplozivna sredstva i oružje. Nadležnost za provođenje ovog Zakona imala su ministarstva unutrašnjih poslova.

U ovoj informaciji moramo spomenuti i saradnju Službe civilne zaštite, Policijske uprave IV Tešanj i Kantonalne uprave civilne zaštite Zenica, a posebno treba istaći saradnju sa „A“ timom koji je i pored svih proceduralnih aktivnosti blagovremeno stizao ukloniti i uništiti prikupljeni NUS.

Svakako treba spomenuti i ono najbitnije da u toku 2014. godine na području općine Tešanj nije bilo minoincidenata, odnosno slučajeva stradanja ili ranjavanja građana, pripadnika TUN tima i uposlenika

Službe civilne zaštite, što svakako opravdava sve dosadašnje aktivnosti u provođenju mjera zaštite od NUS-a.

Pregled prikupljenih neeksplozivnih ubojnih sredstava u 2014. godini

Red. br.	VRSTA NUS-a	KOLIČINA
1.	Granata 84 mm	1 kom.
2.	Mnobacačka granata 60 mm	4 kom.
3.	Pancir granate 122 m	1 kom.
4.	Tromblon	12 kom.
5.	Ručna bomba	22 kom.
6.	Tenskovska mina TM-4 - školska	1 kom.
7.	Mina PMR-1	2 kom.
8.	Mina PMA-2	1 kom.
9.	Mina PMR-2A	1 kom.
10.	Upaljači-razni	2 kom.
11.	Municija do 7,9 mm	43 kom.
12.	Okvir za automatsku pušku	1 kom.

Treba istaći da je i pored svih aktivnosti koje su provedene kroz Zakon o amnestiji F BiH i kroz mjere zaštite od NUS-a u okviru Zakona o zaštiti i spašavanju F BiH, i dalje evidentno nesavjesno postupanje građana koje se ogleda u odlaganju NUS-a i MES-a u korita rijeka, premještanje ovih eksplozivnih sredstava sa mjesta pronalaska, kao i zadržavanje u objektima stanovanja i njihovo neuslovno držanje.

OBRAĐIVAČ:
SLUŽBA CIVILNE ZAŠTITE

Mensur Saletović, profesor

PREDLAGAČ:
OPĆINSKI NAČELNIK

Mr.Sc. Suad Huskić, profesor

Broj: 02-44-2-189-17/14
Datum: 12.01.2015. godine